

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > Vækstregulering i vintersæd

Vækstregulering i vintersæd

Den milde vinter og den tidlige såning mange steder har øget behovet for vækstregulering.

Vækstregulering af korn gennemføres for at undgå lejesæd, der kan koste udbytte, forringe kvaliteten og kan øge omkostninger til høst og tørring.

Følgende forhold øger risikoen for lejesæd:

- blødstrået sort,
- tidlig såning,
- stor udsædsmængde,
- milde vintre,
- tidlig og stor kvælstoftildeling.

Du skal hertil lægge dine egne erfaringer fra tidligere år, hvor især markens evne til at frigive kvælstof har stor betydning for risikoen for lejesæd. Hvor der praktiseres pløjefri dyrkning, eller hvor der er udlæg af frø, er det afgørende, af hensyn til den efterfølgende afgrødetablering, at lejesæd undgås.

Nedenfor er sorterne opdelt efter stråstyrke. Der kan også godt forekomme lejesæd i de mest stråstive sorter.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at vækstregulering ikke altid er en forsikring mod lejesæd. For stor udsædsmængde i forhold til såtidspunkt, for stor tildeling af kvælstof tidligt i afgrødens udvikling og ikke mindst vejforholdene i vækstsæsonen spiller en mindst lige så stor rolle.

For at vækstreguleringsmidlerne virker godt, skal de udsprøjtes i en periode med gode vækstforhold, hvor afgrøden ikke er stresset.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Vinterhvede

Hidtil har den billigste løsning været at anvende 0,6-1,2 liter 75 pct. CCC-middel pr. ha (alt efter sorterens strå længde og -styrke) inden begyndende strækning (stadium 25-30). Med de nye afgifter forventes priserne for Moddus M/Trimaxx/Cuadro 25 EC samt Medax Top dog at nærme sig samme prisniveau. Se forventede priser ved løsningsforslagene nedenfor.

Det har været omtalt, at Moddus M/Trimaxx/Cuadro 25 EC også skulle øge udbyttet ved at fremme vinterhvedens rodudvikling. Dette har imidlertid ikke kunnet dokumenteres i forsøg.

Hvis du dyrker brødhvede på kontrakt, skal du være opmærksom på, at der kun sjældent må anvendes vækstreguleringsmidler.

Tabel 1. Oversigt over de mest udbredte hvedesorters tendens til lejesæd

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
Hereford, JB Asano, Jensen, KWS Cleveland, KWS Dacanto, Mariboss, Nakskov, Torp		Elixer, Tuareg

Vinterbyg

Vinterbyg vækstreguleres ved at bruge 0,5 liter Cerone, 0,3-0,4 liter Moddus M/Trimaxx/Cuadro 25 EC eller 0,75-1,0 liter Medax Top pr. ha. I meget kraftige afgrøder kan doseringen evt. øges.

1,0 l Terpal kan også anvendes, men det er vigtigt at være opmærksom på følgende. Terpal er blevet revurderet. BASF oplyser, at de fra i år sælger Terpal med den hidtidige etiket, men med flg. tilføjelse (klistermærke): "Ved anvendelse af en højere dosering end 1,2 l/ha i vinterbyg og vinterrug må afgrøden ikke anvendes til foder". Det er således meget vigtigt at være opmærksom herpå, da hverken kerne eller halm af vinterbyg og rug må anvendes ved brug af over 1,2 l/ha. Ved brug af Terpal med gammel etikette og uden klistermærke er der ikke denne restriktion.

Vækstregulering kan også reducere tendensen til aks- og stråknækning, som især kan være et problem i år med vanskelige høstbetingelser, eller hvor høstkapaciteten er begrænset. Ofte har de seksradede sorter som KWS Meridian størst tendens til nedknækning af aks og strå, men der er også stor forskel mellem de toradede sorter og mellem år. Svampesprøjtning har også effekt på nedknækning.

Tabel 2. Oversigt over de mest udbredte vinterbygsorters tendens til lejesæd

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
California, Sandra		Apropos, KWS Meridian (6r), Matros,

Rug

I rug kan lejesæd være helt ødelæggende. Reduceret udsædsmængde og delt kvælstofgødskning er nødvendige tiltag for at forebygge lejesæd. Samtidig er vinterrug den af vintersædsarterne, der er mest følsom over for vækstreguleringsmiddel. Du skal derfor være meget forsigtig med at vækstregulere en afgrøde, der er tørkestresset. Vækstregulering af en stresset afgrøde kan også øge risikoen for angreb af meldrøjer.

Hvis du dyrker brødrug på kontrakt, skal du desuden være opmærksom på, at det ofte er et krav, at der ikke anvendes vækstreguleringsmidler.

Vækstregulering kan foretages ved behandling i stadium 30-31 under lune forhold med ca. 1,0 - 1,5 liter pr. ha 75 pct. CCC-middel.

Midt i maj vurderes det, om CCC-behandlede arealer har behov for yderligere indsats med Moddus M/Trimaxx/Cuadro 25 EC eller Medax Top.

1,0 l Terpal kan også anvendes, men det er vigtigt at være opmærksom på følgende. Terpal er blevet revurderet. BASF oplyser, at de

fra i år sælger Terpal med den hidtidige etiket, men med flg. tilføjelse (klistermærke): "Ved anvendelse af en højere dosering end 1,2 l/ha i vinterbyg og vinterrug må afgrøden ikke anvendes til foder". Det er således meget vigtigt at være opmærksom herpå, da hverken kerne eller halm af vinterbyg og rug må anvendes ved brug af over 1,2 l/ha. Ved brug af Terpal med gammel etikette og uden klistermærke er der ikke denne restriktion.

Tabel 3. Oversigt over de mest udbredte rugsorters tendens til lejesæd

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
Palazzo, SU Mephisto		Evolo, KWS Magnifico, Kapitaen, Visello

Rug uden vækstregulering

Hvis rug skal dyrkes uden brug af vækstregulering, skal kvælstofmængden deles: tilfør højst 30-40 kg ved begyndende vækst og resten omkring 1. maj.

Triticale

Der er erfaringsvis et relativt lavt behov for vækstregulering i triticale. Der har i de seneste års forsøg været lidt mindre lejesæd i triticalesorterne end i vinterhvedesorterne. I stadium 30-31 under lune forhold kan triticale vækstreguleres med ca. 1,0 liter Cycocel 750 pr. ha. Et alternativ kan være 0,3-0,4 liter Moddus M/Trimaxx/Cuadro 25 EC eller 0,75-1,0 liter Medax Top pr. ha i stadium 37-39 (ved fanebladets fremkomst).

Tabel 4. Oversigt over de mest udbredte triticalesorters tendens til lejesæd

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
Tulus, Empero		Gringo, Ragtac

Løsningsforslag

Nedenfor ses løsninger til vækstregulering. Når doseringen fastlægges, er det vigtigt, at du ikke overskrider den dosis, der er angivet i etikettens brugsvejledning.

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Rug](#)
- [Triticale](#)

Spredede-klæbemiddel

Optagelsen af vækstreguleringsmidler øges ved tilsætning af spredede-klæbemiddel. De nævnte doseringer skal øges med 10-20 pct., hvis der ikke tilsættes spredede-klæbemiddel.

Samme forøgede optagelse kan opnås ved udsprøjtning sammen med et ukrudts- eller svampemiddel, såfremt dette er aktuelt.

God vækst - ingen stress

Timing er afgørende, når der skal vækstreguleres. Den bedste virkning opnås, når afgrøden er i god vækst. Undgå derfor sprøjtning i en længerevarende kold periode. Den største optagelse i planterne opnår du ved høj luftfugtighed.

Planterne må ikke mangle vand eller på anden måde være stressede, når der vækstreguleres. Både danske og tyske forsøg viser, at en behandling af stressede planter kan betyde store udbyttetab.

Lang behandlingsfrist

Vær opmærksom på, at der generelt er en lang behandlingsfrist for vækstreguleringsmidlerne - helt op til 3 måneder før høst. Det er derfor vigtigt altid at tjekke behandlingsfristen, der fremgår af etiketten, inden brug.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.